

Western Balkan Newsletter

Izdanje broj 8
Jul 2025

Sadržaj

04

SRBIJA

Bankarstvo i finansije

Nova odluka Narodne banke Srbije u oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga

12

SRBIJA

Građansko pravo

Stupio je na snagu Zakon o ostvarivanju prava iz Alimentacionog fonda

20

SEVERNA MAKEDONIJA

Prekršajno pravo

Hitne izmene Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira nakon tragedije u Kočanima

Ovaj bilten namenjen je pružanju opštih informacija i ne predstavlja pravni savet. Molimo vas da se obratite našim pravnim ekspertima za sva specifična pravna pitanja.

06

SRBIJA

**Korporativno i
komercijalno pravo**

Stupila na snagu Uredba o
prestanku važenja Uredbe o
kriterijumima za dodelu
podsticaja poslodavcima
koji zapošljavaju
novonastanjena lica u
Republici Srbiji

08

SRBIJA

Nekretnine i izgradnja

Tržište nekretnina na
raskrsnici: Strukturni problemi
i pravci modernizacije

10

SRBIJA

Radno pravo

Otkaz i zaštita podataka:
granice zakonitog
postupanja

14

SRBIJA

Zaštita životne sredine

Novi Zakon o zaštiti
vazduha: Sveobuhvatna
reforma posle čitave
decenije

16

BOSNA I HERCEGOVINA

Bankarstvo i finansije

Zaštita korisnika
finansijskih usluga i
digitalizacija bankarstva
u Republici Srpskoj

18

CRNA GORA

Bankarstvo i finansije

Crna Gora pooštrava
borbu protiv pranja
novca: Kripto,
kladionice i
visokorizične profesije
pod nadzorom

22

ALBANIJA

Zaštita životne sredine

Albanski korak ka očuvanju
okeana: Ratifikacija
ključnog Sporazuma o
otvorenom moru

SRBIJA • BANKARSTVO I FINANSIJE

Nova odluka Narodne banke Srbije u oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: NBS) donela je novu Odluku o postupku po prigovoru, pritužbi i predlogu za posredovanje („Službeni glasnik RS“, br. 51/2025)(u daljem tekstu: Odluka), koja je stupila na snagu 1. jula 2025. godine. Ovom Odlukom prestaje primena Odluke o postupku po prigovoru i pritužbi korisnika finansijskih usluga („Službeni glasnik RS“, br. 1/2019, 50/2019, 87/2021 i 77/2023), i unapređuje se institucionalni okvir za zaštitu prava korisnika finansijskih usluga.

Jedna od ključnih novina odnosi se na rok za podnošenje prigovora na rad davaoca usluga. Pored objektivnog roka od tri godine od dana povrede prava, uvodi se i subjektivni rok od šest meseci od dana saznanja za povredu, što u praksi donosi restriktivniji režim. Korisnik mora blagovremeno reagovati nakon što je saznao za povredu njegovog prava, čime se ograničavaju mogućnosti odugovlačenja i potencijalne zloupotrebe.

Proširena je i definicija prigovora, sada obuhvata svako pisano obraćanje korisnika u predviđenom obliku, uključujući i reklamacije transakcija, bez obzira na to kako je korisnik naslovio to pisano obraćanje. Sredstva komunikacije na daljinu obuhvataju sve načine za podnošenje prigovora i razmenu podataka bez fizičkog prisustva (npr. internet, elektronska i mobilna aplikacija, e-pošta, pošta, telefon).

Najznačajnija novina jeste formalizacija postupka posredovanja pred Narodnom bankom Srbije. Ovaj postupak predstavlja dobrovoljan, vansudski mehanizam rešavanja sporova. Pokreće se na predlog jedne strane, uz pristanak druge i zaključenje sporazuma o pristupanju posredovanju. Posredovanje sprovode ovlašćeni zaposleni NBS, koji poseduju odgovarajuće znanje, kvalifikacije i iskustvo, kao i ovlašćenje guvernera za obavljanje poslova posrednika. NBS postupak sprovodi bez naknade, u svojim prostorijama ili, ukoliko postoje tehnički uslovi, na daljinu, korišćenjem odgovarajućih sredstava komunikacije.

Postupak je zasnovan na načelima poverljivosti i ravnopravnosti učesnika, a može se okončati zaključenjem sporazuma, odlukom posrednika da se postupak obustavlja, odlukom jedne strane da odustane od daljeg sprovođenja postupka ili protekom roka od 60 dana od dana zaključenja sporazuma o pristupanju posredovanju. Sporazum se sačinjava u pisanoj formi i ima snagu izvršne isprave ukoliko sadrži izjavu dužnika da pristaje da se posle dospelosti određene obaveze sprovede prinudno izvršenje (klauzula izvršnosti), kao i potvrdu o izvršnosti koju stavlja NBS.

Očekuje se da će nova Odluka Narodne banke Srbije doprineti efikasnijem rešavanju sporova, smanjenju broja sudskih postupaka, kao i jačanju pravne sigurnosti i transparentnosti u oblasti finansijskih usluga.

Andrea Bačanek

Advokat

andrea.bacanek@vp.rs

SRBIJA • KORPORATIVNO I KOMERCIJALNO PRAVO

Stupila na snagu Uredba o prestanku važenja Uredbe o kriterijumima za dodelu podsticaja poslodavcima koji zapošljavaju novonastanjena lica u Republici Srbiji

Uredba o kriterijumima za dodelu podsticaja poslodavcima koji zapošljavaju novonastanjena lica u Srbiji zvanično je prestala da važi 21. juna 2025. godine. Počev od 2022. godine, navedena uredba predstavljala je značajan mehanizam ekonomske politike usmerenih ka privlačenju stručne radne snage i jačanju konkurentnosti domaćih poslodavaca na globalnom tržištu.

Naime, kroz sistem direktnih subvencija, država je poslodavcima omogućavala povraćaj do 70% obračunatog poreza na zarade i 100% doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u slučaju zapošljavanja novonastanjenih lica na neodređeno vreme, uz ugovorenu mesečnu zaradu od najmanje 300.000,00 dinara, pod uslovom da ta lica prethodno nisu boravila na teritoriji Srbije više od 180 dana u periodu od dve godine.

Važno je napomenuti da se ukidanje ne primenjuje retroaktivno, te su poslodavci koji su do kraja 2024. godine zaposlili novonastanjena lica pod propisanim uslovima, zadržali pravo na dodelu subvencija za period za koji su već podneli prijave. Izuzev toga, ostaje na snazi i poreska olakšica iz Zakona o porezu na dohodak građana kojom se omogućava umanjenje osnovice poreza na zarade navedene kategorije zaposlenih.

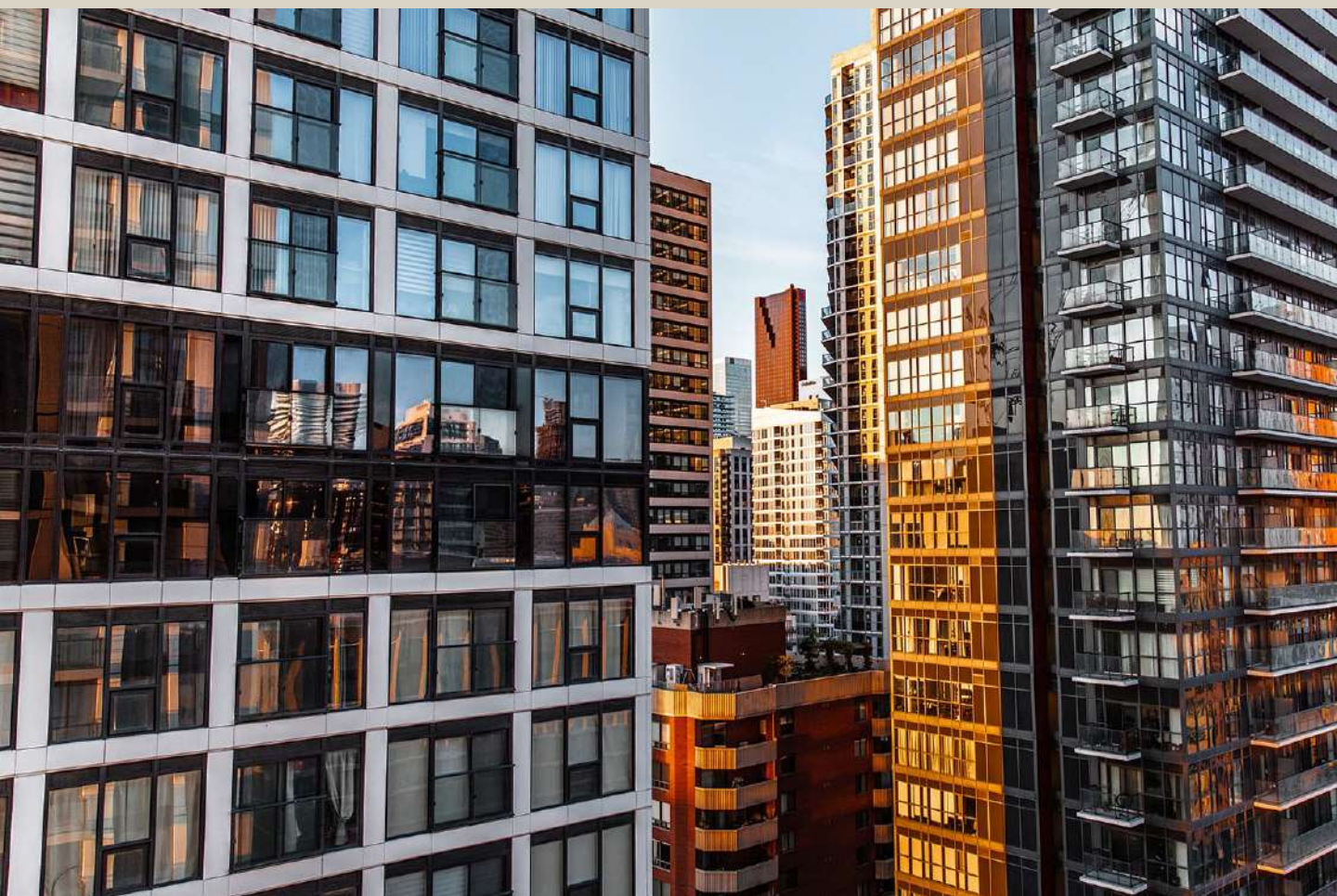
Ukidanje Uredbe zvanično je obrazloženo naglim porastom broja prijava i ograničenjima državnog budžeta u pogledu dalje realizacije planiranih obaveza. Ipak, sindikati i deo stručne javnosti ukazuju da bi razlozi mogli biti i šira fiskalna politika i preraspodela sredstava u druge sektore. Ipak, ostaje da se vidi da li će država u budućnosti ponuditi nove podsticaje za privlačenje deficitarnih kadrova ili će fokus preusmeriti na druge prioritete.

Nikolina Dubroja

Advokat

nikolina.dubroja@vp.rs

SRBIJA • NEKRETNINE I IZGRADNJA

Tržište nekretnina na raskrsnici: Strukturni problemi i pravci modernizacije

Tržište nekretnina u Srbiji nalazi se na prekretnici. Gotovo polovina objekata i parcela i dalje nije upisana u katastar, zbog čega milioni građana nemaju pravno priznato vlasništvo. Ovakvo stanje direktno usporava postupke restitucije, stečaja, izvršenja i upisa hipoteka.

Zakonodavni okvir u ovoj oblasti je često neusklađen, a postupci ozakonjenja i restitucije traju predugo i neadekvatno su uređeni. Sve to stvara pravnu nesigurnost, obeshrabruje investicije i opterećuje pravosudni sistem.

Uz to, nepostojanje jedinstvene i ažurne evidencije o nepokretnostima dodatno otežava planiranje i upravljanje zemljištem, posebno u urbanim zonama.

U tom kontekstu, prioritet postaju sveobuhvatne reforme. Predložene reforme i mere obuhvataju:

1. Uređenje prostornih planova i digitalizacija

- Uvođenje jedinstvene digitalne platforme za prostorne planove (e-Plan) sa pristupom svim zainteresovanim stranama.
- Usklađivanje različitih nivoa planiranja i uklanjanje administrativnih barijera za investitore.

2. Poreska reforma i masovna procena vrednosti

- Izmena sistema poreza na imovinu da bude pravedniji i transparentniji, što će omogućiti racionalnije korišćenje zemljišta i veću efikasnost u upravljanju.
- Završetak masovne procene nepokretnosti radi tačnog i ažurnog evidentiranja vrednosti.

3. Unapređenje sistema restitucije, stečaja i izvršenja

- Uvođenje elektronske prodaje nepokretnosti u stečaju radi povećanja transparentnosti i konkurentnosti.
- Uvođenje elektronske prodaje nepokretnosti u stečaju radi povećanja transparentnosti i konkurentnosti.
- Omogućavanje efikasnijeg korišćenja imovine u stečaju kao obezbeđenja za finansiranje kupaca.

4. Upravljanje javnom svojinom i zemljištem

- Završetak evidencije javne imovine i uspostavljanje efektivnih planova za njeno upravljanje i korišćenje.
- Primena elektronskih aukcija za prodaju javne imovine kako bi se povećala transparentnost i ostvarili bolji prihodi.

5. Podrška infrastrukturnim projektima

- Prilagođavanje zakonodavstva evropskim standardima, uz ulaganje u kapacitete i digitalizaciju procesa, kako bi se ubrzala realizacija projekata od nacionalnog značaja.

Reforme u oblasti upravljanja nepokretnostima su ključne za jačanje pravne sigurnosti i podizanje investicione klime u Srbiji. Implementacija navedenih preporuka bi omogućila efikasnije upravljanje zemljištem, smanjila birokratske prepreke i stvorila uslove za održivi ekonomski razvoj.

Važno je da sve zainteresovane strane, od državnih institucija, preko lokalnih samouprava do građana i privrede, budu uključene u ovaj proces kako bi zajedno izgradili moderan i transparentan sistem upravljanja nekretninama.

Ivona Štus

Advokat

ivona.stus@vp.rs

SRBIJA • RADNO PRAVO

Otkaz i zaštita podataka: Granice zakonitog postupanja

Otkazivanje ugovora o radu nikada nije prijatna situacija. Čak i kada zaposleni svojim ponašanjem, odnosno neizvršavanjem radnih obaveza i kršenjem radne discipline, opravdano zasluži otkaz, poslodavac se može suočiti sa dodatnim izazovima u samom postupku.

Na prvom mestu, neophodno je striktno poštovanje zakonske procedure propisane Zakonom o radu. To podrazumeva upućivanje Obaveštenja o postojanju razloga za otkaz ugovora o radu, u kojem je potrebno precizno navesti sve relevantne činjenice i okolnosti koje su dovele do ovakvog zaključka. Svako propuštanje bitne informacije u ovom aktu može rezultirati njegovim uspešnim osporavanjem pred nadležnim sudom.

Zatim, od presudne važnosti jeste i pravilno i zakonito dostavljanje ovog akta zaposlenom. Prvi i najpoželjniji način je lično uručenje zaposlenom u prostorijama poslodavca, uz prisustvo svedoka. Međutim, može se desiti da to nije moguće i u tom slučaju sledeća opcija je dostavljanje na adresu prebivališta ili boravišta zaposlenog. Ukoliko se i ova mogućnost pokaže kao neuspešna, preostaje poslednji korak – oglašavanje akta na oglasnoj tabli poslodavca.

Ipak, upravo tu dolazimo do dodatnog problema – potencijalnog kršenja propisa iz sfere zaštite podataka o ličnosti. Naime, pomenuto Obaveštenje često sadrži lične podatke zaposlenog, kao što su adresa stanovanja (grad, ulica i broj) i jedinstveni matični broj građana (JMBG), čije objavljivanje može predstavljati nezakonitu obradu podataka

Shodno stavu Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, objavljivanje ovakvih podataka na oglasnoj tabli predstavlja povredu člana 5. stav 1. tačke 1) a u vezi člana 90. Zakona kao i člana 5. stav 1. tačke 3) Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. U svom mišljenju, Poverenik jasno ističe da, iako je procedura iz Zakona o radu formalno ispoštovana, time se ne može derogirati obaveza poštovanja prava na zaštitu ličnih podataka zaposlenog. U konkretnom slučaju koji je uzet prilikom zauzimanja stava, Poverenik je izrekao opomenu poslodavcu, koji je nakon toga uklonio sporni akt sa oglasne table i edukovao zaposlene kako se u buduću slična situacija ne bi ponavljala.

Iz navedenog sledi da prilikom objavljivanja dokumenta na oglasnoj tabli, poslodavac mora biti dvostruko oprezan – kako u poštovanju radnopravne procedure, tako i u pogledu zaštite podataka o ličnosti.

Napomena: U tekstu je Obaveštenje o otkazu ugovora o radu uzeto kao primer, ali se zaštita podataka odnosi i na druge akte koji se tiču zaposlenih a mogu biti objavljeni na oglasnoj tabli poslodavca.

Miloš Krvavac

Advokatski pripravnik

milos.krvavac@vp.rs

SRBIJA • GRAĐANSKO PRAVO

Stupio je na snagu Zakon o ostvarivanju prava iz Alimentacionog fonda

25. juna 2025. godine je u Republici Srbiji stupio na snagu Zakon o ostvarivanju prava iz alimentacionog fonda.

Alimentacioni fond je budžetski fond iz koga će pravo na izdržavanje ostvarivati deca čiji roditelj (iako je na to obavezan izvršnom ispravom tj. pravnosnažnom i izvršnom sudskom presudom) ne plaća izdržavanje najmanje dva meseca uzastopno.

Sredstva za finansiranje alimentacionog fonda obezbeđivaće se iz budžeta Republike Srbije i donacija, a upravljanje fondom je u nadležnosti ministarstva za porodičnu zaštitu. Procedura namirenja iz alimentacionog fonda je regulisana sa svega nekoliko zakonskih odredaba i podrazumeva da javni izvršitelj, nakon što utvrdi da se prinudno namirenje ne sprovodi iz imovine dužnika izdržavanja, sam inicira namirenje iz alimentacionog fonda, uz saglasnost deteta – poverioca izdržavanja.

Iznos koji se na takav način isplaćuje iz alimentacionog fonda ne može biti viši od iznosa minimalne sume izdržavanja određene porodičnim zakonodavstvom. Odredbe se primenjuju i u odnosu na postupke prinudne naplate koji su pokrenuti pre stupanja ovog Zakona na snagu.

Budžet Republike Srbije ima pravo na refundaciju od roditelja – izvršnog dužnika koji nije isplaćivao izdržavanje, a u slučaju njegove smrti od njegovih zakonskih naslednika. Očekuje se da Alimentacioni fond u tehničkom smislu počne da funkcioniše krajem avgusta 2025. godine, do kada ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa i ministarstvo nadležno za porodičnu zaštitu treba da obezbede sve potrebne tehničke uslove.

Jelena Plamenac

Stariji advokat

jelena.plamenac@vp.rs

SRBIJA • ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Novi Zakon o zaštiti vazduha: Sveobuhvatna reforma posle čitave decenije

Novi Zakon o zaštiti vazduha koji je usvojila Narodna skupština Republike Srbije predstavlja značajnu i sveobuhvatnu reviziju posle više od decenije. Prethodni zakon je prestao da važi 25.06.2025. godine, a novi uvodi ključne izmene koje imaju za cilj unapređenje pravne izvesnosti, transparentnosti i efikasnosti u zaštiti vazduha.

Postupak merenja zagađujućih materija je sada profesionalizovan, a došlo je i do značajne distinkcije pojmova podataka i informacija, što omogućavaju preciznije upravljanje i bolje informisanje javnosti. Zakon takođe zahteva obavezne javne konsultacije prilikom izrade kratkoročnih akcionih planova i propisuje precizne rokove za objavljivanje rezultata merenja. Kaznena politika je pooštrena, a nadležnosti inspeksijskih organa su preciznije definisane kako bi se omogućila doslednija primena zakona. Ipak, propisan je rok od 5 dana za odluku o pokretanju merenja posebne namene pri ekološkim

incidentima, što može usporiti reagovanje i onemogućiti pravovremeno praćenje koncentracija u kritičnim trenucima.

Član 16. reguliše merenja posebne namene u slučaju osnovane sumnje na zagađenje vazduha koje može ugroziti zdravlje ljudi i životnu sredinu. Merenja obavljaju nadležni državni organi ili ovlašćena pravna lica. Međutim, zakon dozvoljava lokalnim samoupravama da u skladu sa svojim mogućnostima formiraju mreže za monitoring, što može dovesti do nepotpune i neujednačene kontrole kvaliteta vazduha.

Positivno je što se posebna pažnja poklanja transparentnom objavljivanju podataka o zagađenju vazduha, uključujući PM2.5 čestice, koje su najopasnije po zdravlje, kao i PM10 čestice, koje takođe štete. Ovo bi trebalo da omogući građanima da prate kvalitet vazduha i preduzmu mere zaštite.

Zakon utvrđuje tri kategorije kvaliteta vazduha: čist ili neznatno zagađen (nisu prekoračene granične vrednosti nivoa ni za jednu zagađujuću materiju), umereno zagađen (prekoračene granične vrednosti nivoa za jednu ili više zagađujućih materija, ali nisu prekoračene tolerantne vrednosti ni jedne zagađujuće materije) i prekomerno zagađen vazduh (prekoračene tolerantne vrednosti za jednu ili više zagađujućih materija).

Praksa će pokazati da li će ova zakonska rešenja zaista doprineti poboljšanju kvaliteta vazduha i većoj transparentnosti, što je od ključnog značaja imajući u vidu porast broja dana sa prekomernim zagađenjem u Srbiji. Usvajanje zakona predstavlja važan korak u usklađivanju sa evropskim standardima i poboljšanju životne sredine.

Jana Sovilj
Advokatski pripravnik
jana.sovilj@vp.rs

BOSNA I HERCEGOVINA • BANKARSTVO I FINANSIJE

Zaštita korisnika finansijskih usluga i digitalizacija bankarstva u Republici Srpskoj

Adnan Sarajlić**Advokat**

adnan.sarajlic@sarajliclaw.com

Edna Basara**Advokatski pripravnik**

edna.basara@sarajliclaw.com

Sprovođenje reforme bankarskog sektora Republike Srpske, proširenje pravnog okvira kojim se omogućava dalji razvoj tržišta kapitala, dodatna zaštita korisnika finansijskih usluga, zaključivanje ugovora u elektronskom obliku, usklađivanje sa principima i standardima EU, razlozi su donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama Republike Srpske (u daljem tekstu: "Zakon").

Dana 30.05.2025. godine Zakon je objavljen u Službenom glasniku RS br. 45/2025, a na snagu je stupio osmog dana od dana objavljivanja.

Promjene u odnosu na raniju zakonsku regulativu ogledaju se u:

- proširenju liste lica u finansijskom sektoru (brokersko-dilersko društvo, društvo za izdavanje elektronskog novca, društvo za faktoring);
- izdavanje elektronskog novca kao nova djelatnost u nadležnosti banke;
- uvođenje ugovora u elektronskom obliku (ovakva vrsta ugovora smatra se zaključenim ukoliko su se korisnik i banka o tome sporazumjeli putem sredstava elektronske komunikacije koja omogućava da se sa sigurnošću utvrdi sadržaj ugovora i identitet korisnika);
- automatsko donošenje odluka u kreditnom procesu;
- nedopuštene naknade.

Od posebnog značaja naročito su odredbe koje se odnose na nedopuštene naknade, a odnose se:

- na ime opomene za kašnjenje korisnika u slučaju neispunjenja obaveza,
- po osnovu davanja ili vođenja referentne oznake ili drugog podatka koji banci omogućava identifikaciju pojedinačne obaveze, platne transakcije ili korisnika (npr. naknada za vođenje kreditne partije ili kreditnog računa);
- za izdavanje potvrde sa naznakom salda nakon svake promjene stanja na računu ili za uvid u stanje po zahtjevu klijenta; i
- za podizanje gotovine debitnom karticom na bankomatu banke izdavaoca.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske će donijeti podzakonske akte predviđene ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

Zaštita korisnika finansijskih usluga uvođenjem nedopuštenih naknada te mogućnost zaključivanja ugovora u elektronskom obliku koraci su za napredak tehnološke inovacije u bankarskom sektoru što rezultira efikasnošću i ekonomičnošću pri pružanju bankarskih usluga na daljinu.

CRNA GORA • BANKARSTVO I FINANSIJE

Crna Gora pooštrava borbu protiv pranja novca: Kripto, kladionice i visokorizične profesije pod nadzorom

Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori, donijet u decembru 2023. godine, već u julu 2024. pretrpio je prve izmjene, dok su krajem marta 2025. stupile na snagu nove, koje značajno proširuju njegovu primjenu.

Najvažnija novost je uvođenje pravnog okvira za nadzor nad pružaocima kripto-usluga. Po prvi put, svi koji pružaju usluge vezane za kriptomovinu moraću se registrovati i licencirati kod Komisije za tržište kapitala, koja sada ima ovlaštenje da odbije zahtjev za registraciju ako postoje bezbjednosni ili regulatorni rizici. Registar mora biti uspostavljen do kraja 2025. godine.

Uvedene su i strože mjere za operatere igara na sreću: prag za identifikaciju korisnika spušten je sa 2000 na svega 20 eura, a cilj ove izmjene je spriječiti pranje novca kroz seriju manjih transakcija.

Zakon sada omogućava i video identifikaciju klijenata putem elektronskih sistema, uz upoređivanje s bazama izgubljenih dokumenata i Registrom stanovništva, posredstvom FOJ-a.

Takođe je proširena definicija stvarnog vlasnika (UBO), pa se sada obuhvataju i lica koja ostvaruju faktičku kontrolu, čak i bez formalnog vlasništva. Time se adresiraju zloupotrebe kroz fiktivne direktore i nominalne vlasnike.

Zakon sada po prvi put obuhvata i tzv. visokorizične profesije – advokate, notare, računovođe i poreske savjetnike – kada u ime klijenata učestvuju u finansijskim transakcijama, osnivanju firmi, upravljanju sredstvima ili prometu nekretnina.

Proširena su i ovlašćenja inspektora Uprave prihoda i carina, koji sada mogu pristupiti podacima o klijentima i stvarnim vlasnicima i bez sudske naredbe, ukoliko postoji osnovana sumnja na pranje novca ili finansiranje terorizma.

Izmjene Zakona podižu prag sankcija koje se mogu izreći obveznicima za utvrđene nepravilnosti, a predviđaju i direktne sankcije odgovornom licu u pravnom licu u iznosu od najmanje 1.000.000 eura.

Ove izmjene pozicioniraju Crnu Goru kao ozbiljnog aktera u borbi protiv finansijskog kriminala, i usklađuju Zakon sa EU standardima.

Vasilisa Pejović

Advokat

vasilisa.pejovic@vp.rs

SEVERNA MAKEDONIJA • PREKRŠAJNO PRAVO

Hitne izmene Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira nakon tragedije u Kočanima

U aprilu 2025. godine, Skupština Republike Severne Makedonije je na svojoj 42 parlamentarnoj sednici ekspresno usvojila izmene Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira („Službeni glasnik Republike Severne Makedonije“, br.72/2025). Ove izmene se odnose na upotrebu pirotehničkih sredstava u zatvorenim prostorima, sa ciljem povećanja bezbednosti građana i sprečavanja budućih nesreća.

Naime, zakonskim izmenama je predviđena eksplicitna zabrana upotrebe pirotehničkih sredstava određenih zakonom (na primer, petarde, rakete, vatromet, prskalice) u svim zatvorenim objektima i prostorijama, kao što su diskoteke, sale, ugostiteljski objekti. Pored toga, kaznena politika za ovu vrstu prekršaja je značajno pooštrena.

Razlog za usvajanje ovih zakonskih izmena, o kojima se glasalo po skraćenom postupku, jeste nezapamćena tragedija koja se dogodila u gradu Kočani, kada je 62 (šezdeset dve) osobe izgubilo život u diskoteci zbog neprimerene upotrebe pirotehnikе, a stotine su povređene. Ovaj događaj je potresao Severnu Makedoniju, ali i ceo region, i podstakao potrebu za hitnim delovanjem.

Zakonu je dodat potpuno novi član 31-a, kojim je predviđena novčana kazna u iznosu od 200 do 250 evra u denarskoj protivvrednosti za fizičko lice koje postupa suprotno zabrani. Novčane kazne za pravna lica kreću se od 500 do 1.000 evra u denarskoj protivvrednosti za mikro trgovce, od 1.000 do 2.000 evra za male trgovce, od 3.000 do 6.000 evra za srednje trgovce i od 5.000 do 10.000 evra za velike trgovce, dok je za odgovorno lice u pravnom licu predviđena kazna od 250 do 500 evra.

Ove zakonske izmene predstavljaju korak napred ka podizanju javne svesti i institucionalne odgovornosti.

Istovremeno, oni pokazuju posvećenost svih relevantnih struktura u makedonskom društvu ka sprečavanju nesreća u budućnosti.

Ovakav proaktivan pristup zaštiti javnog reda i bezbednosti predstavlja jasan signal da se nekažnjivost za takve postupke više neće tolerisati. Ovo će doprineti stvaranju bezbednijeg okruženja za sve građane, posebno za mlade ljude koji najčešće prisustvuju javnim događajima u zatvorenom prostoru.

Daniela Todorovska

Advokat

daniela.todorovska@vp.rs

ALBANIJA • BANKARSTVO I FINANSIJE

Albanski korak ka očuvanju okeana: Ratifikacija ključnog Sporazuma o otvorenom moru

Albanija je 9. juna 2025. godine zvanično ratifikovala Sporazum u okviru Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora (UNCLOS) o očuvanju i održivoj upotrebi morske biološke raznolikosti u oblastima van nacionalne jurisdikcije (BBNJ) — poznat i kao Sporazum o otvorenom moru (High Seas Treaty). Parlament Republike Albanije je, nakon što je 71 član glasao za, odobrio nacrt Zakona „O ratifikaciji sporazuma u okviru Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora o očuvanju i održivoj upotrebi morske biološke raznolikosti u oblastima van nacionalne jurisdikcije“.

Ovaj istorijski korak je načinjen u toku treće Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora u Nici, u Francuskoj, gde je 18 zemalja predalo svoje instrumente ratifikacije prvog dana, čime je ukupan broj potpisnica dostigao 49.

BBNJ sporazum, koji je 19. juna 2023. godine usvojen, hitnom potrebom za zaštitom morske biološke raznolikosti na otvorenom moru u oblastima izvan nacionalne jurisdikcije, koje pokrivaju skoro dve trećine svetskih okeana. Ratifikacijom ovog sporazuma, Albanija doprinosi globalnim naporima da se pravno uspostave zaštićene morske oblasti u međunarodnim vodama, uvedu obavezne procene uticaja na životnu sredinu za aktivnosti na otvorenom moru, i obezbedi pravična raspodela koristi od morskih genetskih resursa.

Albanija šalje snažan diplomatski signal o svojoj posvećenosti zaštititi okeana, time što je zauzela mesto 49 zemlje koja je ratifikovala ovu značajnu konvenciju Ujedinjenih nacija. Sada ispunjava uslove da

potpuno učestvuje u osmišljavanju sprovođenja napora za zaštitu otvorenog mora i pridružuje se internacionalnom pokretu za zaštitu najmanje 30% svetskih okeana do 2030. godine u skladu sa smernicama sporazuma.

Kako se sporazum približava stupanju na snagu – za šta mu je potrebno 60 ratifikacija – albansko delovanje doprinosi ključnom zamahu. Ova ratifikacija ne odražava samo snažnu ekološku svest, već i strateško usklađivanje sa globalnim i evropskim težnjama za zaštitu morske biološke raznolikosti, izgradnju kapaciteta i razvoj održive plave ekonomije.

Magdhalini Lena
Advokat
magdhalini.lena@vp.rs

Regionalna pokrivenost

VP Srbija

Teodora Drajzera 34,
11000 Beograd
info@vp.rs

VP Bosna i Hercegovina

Maršala Tita 28,
71000 Sarajevo
office.ba@vp.rs
Kontakt osoba
Adnan Sarajlić
* Nezavisni advokat u saradnji sa
VP advokatskom kancelarijom

VP Crna Gora

Hercegovačka 56,
81110 Podgorica
office.mne@vp.rs
Kontakt osoba
Vasilisa Pejović
* Nezavisni advokat u saradnji sa
VP advokatskom kancelarijom

VP Severna Makedonija

Dimitrie Čupovski 22A/1-3,
1000 Skopje
office.mk@vp.rs
Kontakt osoba
Daniela Todorovska
* Nezavisni advokat u saradnji sa
VP advokatskom kancelarijom

VP Albanija

Abdula Frašerija 2/8,
1008 Tirana
office.al@vp.rs
Kontakt osoba
Magdhalini Lena
* Nezavisni advokat u saradnji sa
VP advokatskom kancelarijom

VP Kosovo

Garibaldijeva H13 12,
10000 Priština
office.ks@vp.rs
Kontakt osoba
Besim Parduzi
* Nezavisni advokat u saradnji sa
VP advokatskom kancelarijom